

Näyttötutkinnon perusteet

**SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN
AMMATTITUTKINTO
2008**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Dno **32/011/2007**

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

Päivämäärä **4.12.2007**

Voimassaoloaika
1.1.2008 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom

Kumoaa määräyksen nro **8/011/98,
3.4.1998**

SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt soitinrakentajakisällin ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2008 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Hanna Ketonen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
	1 § Näyttötutkintojen järjestäminen	7
	2 § Näyttötutkinnon suorittaminen	7
	3 § Näyttötutkinnon perusteet	7
	4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
	5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
	6 § Todistukset	9
	7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Luku	
	SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	10
	1 § Tutkinnon osat	10
3	Luku	
	SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	12
	1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	14
	2 § Soittimen rakentaminen	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	16
	3 § Soittimen korjaaminen	17
	a) Ammattitaitovaatimukset	17
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	19
	4 § Erityisosaaminen	19
	a) Ammattitaitovaatimukset	19
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	19
	5 § Yrittäjyys	20
	a) Ammattitaitovaatimukset	20
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	20
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	22

NÄYTTÖTUTKINNOT

1 § Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

2 § Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisesti arvioinnin hyväksyy tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätyt tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

3 § Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osittain määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammatikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä

ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnoissa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnoissa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu.

Kirjallinen oikaisupyynnö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta

voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

6 § Todistukset

Näyttötutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen näyttötutkinnoista, näyttötutkintoon valmistavasta koulutuksesta ja oppisopimuskoulutuksesta annettaviin todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistava koulutus tulee järjestää tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Luku

SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Soitinrakennus on yleisnimi alalle, jossa on useita eri ammatteja. Tässä tutkinnossa soitinrakennus jaetaan seuraaviin osaamisaloihin:

Osaamisala

NÄPPÄILYSOITINRAKENTAMINEN

Jos osaamisalana on näppäilysoitinrakentaminen, on tutkintotodistuksen saamiseksi suoritettava hyväksytysti kolme seuraavaa tutkinnon osaa:

- 1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet
- 2 § Soittimen rakentaminen
- 3 § Soittimen korjaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi vapaasti liittää tutkintoonsa osat

- 4 § Erityisosaaminen
- 5 § Yrittäjyys.

Osaamisala

JOUSISOITINRAKENTAMINEN

Jos osaamisalana on jousisoitinrakentaminen, on tutkintotodistuksen saamiseksi suoritettava hyväksytysti kolme seuraavaa tutkinnon osaa:

- 1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet
- 2 § Soittimen rakentaminen
- 3 § Soittimen korjaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi vapaasti liittää tutkintoonsa osat

- 4 § Erityisosaaminen
- 5 § Yrittäjyys.

Osaamisala

HARMONIKKA-ALA

Jos osaamisalana on harmonikka-ala, on tutkintotodistuksen saamiseksi suoritettava hyväksytysti osat

- 1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet

2 § Soittimen korjaaminen

sekä toinen seuraavista osista:

3 § Soittimen rakentaminen

4 § Erityisosaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi vapaasti liittää tutkintoonsa osan

5 § Yrittäjäyys.

Osaamisala

MUU SOITINRAKENTAMISEN ALA

Jos osaamisalana on jokin muu soitinrakentamisala, on tutkintotodistuksen saamiseksi suoritettava hyväksytysti kolme seuraavaa tutkinnon osaa:

1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet

2 § Soittimen rakentaminen

3 § Soittimen korjaaminen.

Näiden lisäksi tutkinnon suorittaja voi vapaasti liittää tutkintoonsa osat

4 § Erityisosaaminen

5 § Yrittäjäyys.

Tutkinto on valmis, kun osaamisalan kaikki vaadittavat tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

SOITINRAKENTAJAKISÄLLIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Soitinrakentajakisälli on soitinrakennusalan töihin valmis ammattilainen. Soitinrakentajakisällillä on kokemuksen kautta saavutettua varmuutta riittävästi jotta hän voi tehdä vastaanottamansa asiakastyöt sujuvasti, turvallisesti ja taloudellisesti kannattavasti. Erona mestaritason itsenäisen työskentelyn vaatimukseen kisälli voi tehdä työtään myös ohjattuna. Soitinrakentajakisällin työn jäljen on kuitenkin oltava moitteetonta.

1 § Soitinrakennusalan perusvalmiudet

Tutkinnon osan suorittajalla on soitinrakentajan perusvalmiudet.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja tuntee soitinrakennusalan perinnettä ja kulttuuria.	<p>Soitinrakennusalan perinne ja kulttuuri</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee soittimensa klassiset perusmallit ja niiden variaatioita • tuntee musiikki- ja soitinkulttuurien historiaa ja nykyaikaa • tuntee osaamisalansa yleisimmät musiikki- ja soittotyylit sekä niiden vaatimukset soittimille • tuntee musiikin ja virittämisen merkintätavat sekä teoriaa • tuntee soittimien luokituksen ja äänentuottotavat myös osaamisalansa ulkopuolelta.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee alan teoreettisia peruskäsitteitä.	<p>Teoreettiset peruskäsitteet</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee alan fysiikkaa ja akustiikkaa • tuntee värähtelevien kappaleiden fysiikkaa, värähtelyjen etenemisen ja muuttumisen kuultavaksi ääneksi • tuntee käytettävien materiaalien fysikaalisia ominaisuuksia, kuten kosteuselämisen • tuntee alan kemiaa • tuntee alan matematiikkaa • tuntee alan estetiikkaa.

<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa etsiä tietoa eri lähteistä ylläpitääkseen ja kehittääkseen ammattitaitoaan.</p>	<p>Tiedonhankinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää vieraita kieliä niin, että ammattialan seuraaminen, tiedonhankinta ja itseohjautuva opiskelu ovat mahdollisia • osaa hakea ja etenkin valikoida ammattialansa tietoa ammattikirjallisuudesta, Internetistä ja muista lähteistä, kuten kirjastosta ja museoista.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa arvioida toimintansa kannattavuutta ja tuntee ammattialansa koskevia lakeja sekä asetuksia.</p>	<p>Yritystalous ja lakitieto Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hinnoitella tuotteen • osaa arvioida työhön käytettävän ajan ja materiaalit • osaa valikoida ja hankkia tarvittavat materiaalit markkinoilta • tuntee keskeisiä kuluttajansuojaa koskevia määräyksiä • tuntee riittävästi alaansa koskevaa ympäristö- ja työturvallisuuslainsäädäntöä voidakseen tehdä eettisesti ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja alan työtehtävissä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia työssään vuorovaikutteisesti ja eettisesti.</p>	<p>Viestintätaidot ja ammattietiikka Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia yhteistyössä soittinrakennusalan ammattilaisten sekä asiakkaiden kanssa • pyrkii toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan • ottaa huomioon työsuojelulliset tekijät • osaa suuntautumisalansa perus-sanastoa useammalla kielellä • kykenee ottamaan huomioon asiakkaan toiveet • kykenee laatimaan ja esittämään omat ehdotuksensa työn toteuttamisesta ja yksityiskohdista • osaa käyttää alan suomenkielisiä ammattitermistöä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkintosuoritukset tehdään ennakoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan työpaikalla tai koulutuksen järjestäjän tiloissa sellaisissa työtehtävissä, jotka täyttävät soitinrakennusalalle tyypillisen tuotannon ehdot ja tunnusmerkit. Tarvittaessa näyttöä voidaan täydentää haastatteluilla, kyselyillä tai muilla dokumenteilla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten oman osaamisalan muiden tutkinnon osien yhteydessä. Kun näyttö järjestetään muiden tutkinnonosien yhteydessä, on näytön järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

2 § Soittimen rakentaminen

Tutkinnon osan suorittaja osaa valmistaa yhden soittimen laadukkaasti alusta loppuun.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa jäljentää olemassa olevan soittimen.	Soitinpiirustukset ja -mallineet Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee soitintyyppinsä rakenteen• osaa jäljentää jo olemassa olevasta soittimesta tarpeelliset mitat ja muodot• osaa laatia riittävän tarkan työpiirustuksen• osaa tehdä tarvittavat muotit ja mallineet.
Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella soittimen rakentamisen työprosessin.	Työprosessin suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa laatia työjärjestyksen soittimen valmistamista varten• osaa valita tarkoituksenmukaiset työmenetelmät• osaa laatia työnsä aikataulun• osaa ottaa huomioon vuodenaikaiset ilmankosteuden ja lämpötilan vaihtelut.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee soittimessaan käytettävät materiaalit.	Soittimien materiaalit Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee ja tunnistaa soittimessaan käytettävät materiaalit ja niiden laadun

	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee erilaisten materiaalien soveltuvuuden kulloiseenkin tarkoitukseen • tuntee soitinpuulta vaadittavia ominaisuuksia • tuntee materiaalien esivalmistusta ja varastointia • ymmärtää ilmankosteuden ja lämpötilan vaikutuksen materiaaleihin.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee alansa työvälineet ja koneet sekä osaa niiden työturvallisen käytön ja huollon.</p>	<p>Työvälineet ja koneet Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita tarkoituksenmukaisen työvälineen kulloiseenkin työvaiheeseen • osaa teroittaa, huoltaa, käsitellä ja säilyttää käsityövälineitä asianmukaisesti • osaa huoltaa ja ylläpitää työstökoneita • tuntee osaamisalansa erikoistyökalut sekä osaa käyttää ja tarvittaessa valmistaa niitä.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa valmistaa korkealaatuisia soittimia.</p>	<p>Soittimen valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valmistaa soittimen, joka on soinniltaan, soitettavuudeltaan ja muotoilultaan korkealaatuinen, työnjäljeltään moitteeton sekä riittävän kestävä • osaa valita ja tarvittaessa valmistaa soittimen osia • osaa arvioida piirustusten luotettavuutta ja valmistaa soittimia niiden perusteella • hallitsee työstötekniikoita, joilla soitin valmistetaan korkeatasoisesti • tuntee osaamisalansa liimoja ja hallitsee liimaustekniikoita • hallitsee osaamisalansa pinta-käsittelytekniikoita ja tuntee pinta-käsittelymateriaalien ominaisuuksia ja käyttäytymistä

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa valmistaa soittimen pintakäsittelymateriaaleja • osaa säätää soittimen äänen ja soitettavuuden halutunlaiseksi (= setup) • tuntee kielten mitoituksen perusteita ja erityyppisten kielten ominaisuuksia • hallitsee tarvittaessa sähköisen äänentoiston vaatimuksia ja äänentoistotekniikkaa • osaa virittää soittimensa ja arvioida sen äänenlaatua itse soittaen • osaa työskennellä ammattimaisen sujuvasti ja taloudellisesti kannattavasti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä turvallisesti ja ergonomisesti.</p>	<p>Työturvallisuus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa järjestää ja pitää työtilat siisteinä ja turvallisina • noudattaa hyvää työturvallisuutta työkalujen, koneiden, melun, liuottimien, puupölyn ja myrkyllisten materiaalien suhteen • ymmärtää ergonomian, työturvallisuuden, terveyden ja työssä jaksamisen merkityksen.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja valmistaa yhden soittimen alusta loppuun. Tutkintosuoritukset tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan työpaikalla tai koulutuksen järjestäjän tiloissa. Tarvittaessa näyttöä voidaan täydentää haastatteluilla, kyselyillä tai erilaisilla dokumenteilla. Tutkintosuorituksessa tehtävän työn sisältö määritellään suorittajakohteisesti ammattitaitovaatimusten mukaan.

Tämä tutkinnon osa voidaan suorittaa tutkinnon ensimmäisen osan 3. Luku, 1§ Soitinrakentamisen perusvalmiudet yhteydessä. Jos tämän tutkinnon osan näyttö järjestetään toisen tutkinnon osan yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että jokaisen tutkinnon osan arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudekseen.

3 § Soittimen korjaaminen

Tutkinnon osan suorittaja osaa tunnistaa ja korjata soittimien vikoja sekä säätää soittimen halutunlaiseksi. Kisällä keskittyy soittimen soitettavuuteen ja säätöihin liittyviin huoltoihin ja korjauksiin. Esimerkiksi jousi- ja akustisten näppäilysoitinten kohdalla tämä tarkoittaa vikoja, jotka voidaan korjata soittimen ulkopuolelta.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa tunnistaa soittimen viat ja valita sopivan korjaustavan.	Vianmääritys Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee soitintyyppinsä rakenteen ja rakennustyylin• osaa tunnistaa soittimen vian• osaa arvioida soittimen äänen luonnetta ja sen muuttamisen mahdollisuuksia• osaa arvioida soittimen soitettavuutta ja sen säätömahdollisuuksia• osaa tunnistaa arvosoitimen.
Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella soittimen korjaamisen työprosessin.	Työprosessin suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa laatia työjärjestyksen soittimen korjaamista varten• osaa valita tarkoituksenmukaiset työmenetelmät• osaa laatia työnsä aikataulun• osaa ottaa huomioon vuodenaikaiset ilmankosteuden ja lämpötilan vaihtelut.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee korjattavassa soittimessa käytetyt materiaalit.	Soittimen materiaalit Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee ja tunnistaa korjattavassa soittimessa käytetyt ja korjaukseen tarvittavat materiaalit• tuntee korjausmateriaaleilta vaadittavia ominaisuuksia• ymmärtää ilmankosteuden ja lämpötilan vaikutuksen materiaaleihin.
Tutkinnon osan suorittaja tuntee osaamisalansa soittimien korjauksessa tarvittavat työvälineet ja koneet sekä osaa niiden työturvallisen käytön ja huollon.	Työvälineet ja koneet Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa valita tarkoituksenmukaisen työvälineen kulloiseenkin työvaiheeseen

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa teroittaa, huoltaa, käsitellä ja säilyttää käsityövälineitä asianmukaisesti • osaa huoltaa ja ylläpitää työstökoneita • tuntee osaamisalansa erikoistyökaluja sekä osaa käyttää ja tarvittaessa valmistaa niitä • osaa valmistaa kulloinkin tarvittavat apulaitteet.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä osaamisalansa soittimien soitettavuuteen ja säätöihin liittyvät huollot ja korjaukset.</p>	<p>Soittimien korjaaminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita, käsitellä ja tarvittaessa valmistaa korjaukseen tarvittavat osat • tuntee osaamisalansa liimoja ja hallitsee liimaustekniikoita • osaa säätää soittimen äänen ja soitettavuuden halutunlaiseksi (= setup) • tuntee kielten mitoituksen perusteita ja erityyppisten kielten ominaisuuksia ja osaa tarvittaessa valmistaa kielen • hallitsee tarvittaessa sähköisen äänentoiston vaatimuksia ja äänentoistotekniikkaa • osaa tunnistaa ja tarvittaessa korjata soittimien sähkövikoja • osaa työskennellä ammattimaisen sujuvasti ja taloudellisesti kannattavasti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä turvallisesti ja ergonomisesti.</p>	<p>Työturvallisuus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa järjestää ja pitää työtilat siisteinä ja turvallisina • noudattaa hyvää työturvallisuutta työkalujen, koneiden, melun, liuottimien, puupölyn ja myrkyllisten materiaalien suhteen • ymmärtää ergonomian, työturvallisuuden, terveyden ja työssä jaksamisen merkityksen.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja tekee yhden laajan tai useampia pienempiä soitinkorjauksia. Tutkintosuoritukset tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan työpaikalla tai koulutuksen järjestäjän tiloissa. Tarvittaessa näyttöä voidaan täydentää haastatteluilla, kyselyillä tai erilaisilla dokumenteilla. Tutkintosuorituksessa tehtävän työn sisältö määritellään suorittajakohtaisesti ammattitaitovaatimusten mukaan.

Tämä tutkinnon osa voidaan suorittaa tutkinnon ensimmäisen osan 3. Luku, 1 § Soitinrakentamisen perusvalmiudet yhteydessä. Jos tämän tutkinnon osan näyttö järjestetään toisen tutkinnon osan yhteydessä, on tutkinnon järjestäjän huolehdittava siitä, että jokaisen tutkinnon osan arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudekseen.

4 § Erityisosaaminen

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja näyttää hallitsevansa valitseman soitinrakennuksen erityisosa-alueen syvällisesti. Tämän osan suorituksella tutkinnon suorittaja voi täydentää muiden osien suorituksia.

Syventymisen kohteita voivat olla esimerkiksi soitinelektroniikka, mikrofonien rakennus, helmiäiskoristelu, soittimen osien rakentaminen, pintakäsittely tai koristeupotukset.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja hallitsee jonkin soitinrakennuksen erityisen osa-alueen tai erikoistyön tai -tekniikan syvällisesti.	Erityisosaaminen Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none">osoittaa hallitsevansa syvällisesti jonkin vapaavalintaisen soitinrakennuksen osa-alueen.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa on näytettävä erikseen. Tätä osaa ei voi korvata muiden osien suorituksilla. Tutkintosuoritukset tehdään ennakkoon laaditun ja hyväksytyt näyttösuunnitelman mukaan työpaikalla tai koulutuksen järjestäjän tiloissa. Tarvittaessa näyttöä voidaan täydentää haastatteluilla, kyselyillä tai erilaisilla dokumenteilla. Tutkintosuorituksessa tehtävän työn laajuus ja sisältö määritellään tutkinnon henkilökohtaistamisvaiheessa.

5 § Yrittäjyys

Tutkinnon suorittaja on oikeutettu vapaasti liittämään yrittäjyyden osaksi tutkintoaan. Tämän vapaasti valittavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit edellyttävät seuraavia asioita:

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia mahdollisesti alan yrittäjänä.</p>	<p>Omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tietää, millaiset henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä, ja pystyy erittelemään arvojaan sekä arvioimaan omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä• osaa laatia itselleen asiantuntijoiden opastuksella kehitymissuunnitelman yrittäjänä toimimiseksi.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tarkastella alaa ja sen tarjoamia yritystoiminnan käynnistämisen ja kehittämisen mahdollisuuksia ja riskejä.</p>	<p>Yrityksen toimintaedellytysten selvittäminen</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• on tutustunut toimialaan niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämisen kannalta• osaa tarkastella oman mahdollisen yrityksensä toiminnan tuloksellisuutta, kannattavuutta ja elinkelpoisuutta• on selvillä yrittäjän toiminnan vastuista ja velvoitteista.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja ja osaa kehittää karkean liikeidean omalle yritykselleen.</p>	<p>Liikeidean laadinta</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa vertailla vaihtoehtoisia tapoja käynnistää yritystoimintaa, koska tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. yritystoiminnan muodot, aloittamisoperaatiot sekä vastuut ja riskit, ja osaa keskustella asiantuntijoiden kanssa oman mahdollisen yritystoimintansa vaihtoehtoista

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää yritykselleen karkean liikeidean ja tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä resursseja mahdollisen yritys-toiminnan aloittaminen vaatii • osaa asiantuntijoiden kanssa arvioida yritysideoita onnistumisen mahdollisuuksia.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa luoda asiakas- ja verkostosuhteita.</p>	<p>Asiakas- ja verkostosuhteiden luominen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa pohtia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksien mukaan rakentaa yrityksen jatkuvuuden kannalta merkittäviä asiakas-, toimittaja- ja muita verkostosuhteita • osaa hahmotella em. verkostokumppanien kanssa sopimuksia asiantuntijapalveluja hyödyntäen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen.</p>	<p>Taloudellinen toiminta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita yrityksen kannattavuuteen vaikuttavia toimenpiteitä ja hinnoitella palveluja myös markkinalähtöiset tekijät huomioiden • osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen sekä pohtia taloudellisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia tarvittaessa yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa • osaa laatia yritykselleen karkean tulosenusteen ja hankkia asiantuntijapalveluja mm. kirjanpito- ja verotuskysymysten ratkaisemiseen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää asiantuntijapalveluja.</p>	<p>Asiantuntijapalvelujen käyttö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hakea yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan suorittamisessa on keskeistä, että tutkinnon suorittaja osaa arvioida omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä. Hän osaa tarkastella yritystoiminnan menestymisedellytyksiä, laatia mahdollisen yrityksensä toiminnalle liikeidean ja laskea, kannattaako ajateltu toiminta ja elättääkö se yrittäjän. Hän osaa hyödyntää erilaisia verkostoja ja asiantuntijapalveluita yritystoimintaa harkitessaan ja aloittaessaan.

Tutkinnon osan näyttönä toimii oman yrityksen alustava liikeidea täydennettynä toiminnan edellytyksiä ja riskejä kartoittavilla selvityksillä, tuotoksilla ja raporteilla sekä prosessin aikana tapahtunutta toimintaa kuvaavilla dokumenteilla. Näyttönä tulee myös olla tutkinnon suorittajan henkilökohtainen arvio ja kehityssuunnitelma omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan toimia yrittäjänä.

Näyttöä syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä keskustelulla, jossa tarkennetaan ja täsmennetään yrittäjäksi aikovan valmiuksia tehdä ratkaisuja yritystoiminnan mahdollisesta aloittamisesta.

Arviointi suoritetaan elinkeinoelämän osapuolten, yrittäjyyden asiantuntijoiden ja koulutuksen edustajien yhteistyönä.